

Het eerste bankbiljet van een nieuwe serie, de *f*25 / model 1989

dr. ir. Peter Koeze
De Nederlandsche Bank NV, Amsterdam

15 juli 1990
Gedigitaliseerd oktober 2006

1 Inleiding

Op 27 maart 1990 heeft de Nederlandsche Bank het eerste bankbiljet van een nieuwe serie bankbiljetten in circulatie gebracht. De ontwerper is de heer Jaap Drupsteen, die in de jaren zeventig bekend is geworden door zijn werk voor de VPRO-televisie en door een aantal postzegels, met name de zogenaamde Koetjeszegel. Behalve Drupsteen en medewerkers van de Nederlandsche Bank waren bij het ontwerp ook medewerkers van de drukkerij Joh. Enschedé en Zonen te Haarlem en de papierfabriek Van Houtum en Palm te Ugchelen betrokken. In het eerste deel van deze lezing zal ik u een schets geven van het ontwerpproces hoe het nieuwe bankbiljet van *f*25 tot stand is gekomen en de rollen die de vier partijen (Bank, ontwerper, drukkerij en papierfabriek) daarin hebben gespeeld. In het tweede deel van de lezing zal ik ingaan op de echtheidskenmerken van het biljet.

2 Voorgeschiedenis

Het nieuwe model van *f*25 heeft een lange voorgeschiedenis gekend. Onmiddellijk na de uitgifte in 1986 van het voorlaatste nieuwe model, de *f*250 / Vuurtoren, werd duidelijk dat dat het laatste model van de hand van prof Oxenaar zou moeten worden. In de geschiedenis van de Nederlandsche Bank was er nooit eerder een ontwerper geweest die zolang zoveel modellen ontworpen had: negen modellen over een periode van ongeveer twintig jaar.

Ontegenzeggelijk is prof Oxenaar buitengewoon succesvol geweest in zijn ontwerpen. Zijn laatste ontwerp met de Vuurtoren vormt naar veler mening, ook de mijne, het hoogtepunt van de reeks. Juist omdat de Vuurtoren zo goed geslaagd was, leek het toen een goed moment om uit te zien naar een nieuwe ontwerper. Het klinkt een beetje onaardig, maar het werd tijd dat een nieuw ontwerper van een jongere generatie een nieuwe stijl introduceerde.

De Bank heeft drie redenen om de modellen van de coupures geregeld te vernieuwen.

1. De druktechniek schrijdt voort. Om de laatste technische mogelijkheden te kunnen toepassen moeten regelmatig zowel de produktiemachines als de bankbiljetten zelf worden vervangen.
2. De reproductietechniek schrijdt ook voort. Om potentiële namakers van bankbiljetten een stap voor te blijven moeten regelmatig nieuwe bankbiljetten die moeilijker te reproduceren zijn, in circulatie worden gebracht.
3. De smaak en de stijl in Nederland evolueren in navolging van de rest van de wereld. De biljetten moeten daarom regelmatig opnieuw worden ontworpen om te voorkomen dat zij een ouderwetse indruk gaan maken en geen deel meer gaan uitmaken van de belevingswereld van het publiek.

U moet hierbij weten dat bestaande, circulerende modellen niet veranderd kunnen worden of hooguit in zeer onbelangrijke mate. De ervaring is dat elke zichtbare verandering in het uiterlijk van de bankbiljetten grote onrust oproept bij het publiek. Een voorbeeld daarvan is het biljet van *f10* met de afbeelding van Frans Hals. Ooit, twintig jaar geleden, heeft op de achterkant van dat biljet een extra cirkeltje gestaan. Dat is er vanaf een bepaalde serie niet meer op gedrukt, omdat de oorspronkelijk bedoeling van het cirkeltje vervallen was. Nog steeds, twee decennia later, krijgen wij elk jaar vragen van het publiek en van de politie, die denken dat zij een mogelijk falsificaat in handen hebben. Kortom, gedurende de looptijd van een model moet zo weinig mogelijk aan het oorspronkelijk ontwerp worden veranderd om onrust te voorkomen.

In de praktijk blijkt dat elke vijftien jaar een totale vernieuwing van alle modellen een geschikt tempo is om de technische ontwikkelingen en de veranderingen in stijl bij te houden. Het is opmerkelijk dat dit ook het tempo is waarin andere produkten van vergelijkbare bedrijven worden veranderd. Zo laten de spoorwegen en de KLM ook elke vijftien jaar de uniformen van hun personeel opnieuw ontwerpen.

Al met al vonden wij het gerechtvaardigd in 1986 naar een goede opvolger van prof Oxenaar uit te gaan zien. Eerst hebben wij, op voorstel van prof Oxenaar, zes ontwerpers gekozen en uitgenodigd deel te nemen aan een zogenaamde meervoudige opdracht. Behalve Jaap Drupsteen werden ook uitgenodigd Gerard Haddes, Hans Kruit, Walter Nikkels, Rob Schröder en Jan van Toorn. Allen kregen de opdracht een kleine serie van drie ontwerpen te maken: een ontwerp voor de *f*25, een voor de *f*100 en een voor de *f*1000. Toen de zes series ontwerpen op tafel lagen in 1987, was het voor ons moeilijk er één uit te kiezen, want uiteraard hadden wij bij voorbaat al onze keus laten vallen op zes vooraanstaande grafische ontwerpers die niet voor elkaar onderdeden. Jaap Drupsteen en Jan van Toorn bleken echter na enig overwegen toch de beste voorstellen te hebben gemaakt. Beiden hebben toen in een tweede ronde hun ontwerp van *f*25 uitgewerkt tot een schetsontwerp. Op grond van deze twee schetsontwerpen hebben wij uiteindelijk de keus laten vallen op Drupsteen omdat zowel qua vormgeving als qua toegepaste techniek Drupsteen het meest vernieuwend was. Op 24 mei 1988, dus twee jaar nadat wij met het zoekproces waren begonnen, kreeg hij de opdracht om zijn schetsontwerp van de *f*25 uit te werken tot een drukproef.

3 De opdracht van de Bank

Hoe ziet nu de opdracht van de Bank voor een nieuw ontwerp eruit? Wij behandelen het ontwerpen van een nieuw bankbiljet als een technisch project. Elk technisch project, van willekeurig welke aard ook, dient te steunen op vijf schema's of vijf planningen:

1. een kwaliteitsplan,
2. een tijdsplan,
3. een kostenplan,
4. een personeelsplan en
5. een informatieplan.

Als één van deze vijf plannen ontbreekt, vraagt dat om moeilijkheden. Zo ook hier. Dus voordat wij een ontwerper een opdracht verlenen, stellen wij eerst deze vijf plannen op. De gewenste kwaliteit wordt omschreven in een programma van eisen, de gewenste doorlooptijd wordt vastgelegd in een tijdplanning, de kosten worden geschat in een begroting, de uitvoerenden worden aangewezen in een personeelsplanning en de informatiestromen naar

verschillende betrokkenen binnen en buiten de Bank zijn af te lezen uit een publiciteitsschema. In het geval van een nieuw model bankbiljetten valt tot nu toe de nadruk op de eerste drie: het programma van eisen, de tijdplanning en de begroting. Het belang van een goed publiciteitsschema wordt tot nu toe onderschat. In het geval van de f25 / model 1989 is de voorlichting van het publiek ook helaas niet vlekkeloos verlopen. Tot twee keer toe is nieuws over het nieuwe ontwerp voortijdig naar buiten gekomen via de kranten. Hierdoor was de belangstelling van de kranten bij de eerste uitgifte, toen publiciteit zeer zinvol was, matig. Vooral het programma van eisen is van groot gewicht, letterlijk en figuurlijk. Het bestaat thans uit drie delen en omvat in totaal circa 100 eisen en wensen waaraan een nieuw model moet voldoen.

4 Schetsontwerp

Als de eisen van de Bank eenmaal zijn vastgelegd en goed omschreven op papier, kan de eerste fase van het ontwerp van een nieuw model beginnen: het maken van het schetsontwerp. In deze fase is vooral het initiatief aan de ontwerper. Hij moet proberen een grafisch ontwerp te maken waarin alle eisen uit het programma van eisen op de één of andere manier vorm worden gegeven en een plaats krijgen in het nieuwe model. De vernieuwing ten opzichte van vorige schetsontwerpen, die Drupsteen heeft ingebracht, is dat hij per se een ontwerpcomputer wilde gebruiken. Nog nooit eerder is van een ontwerpcomputer bij bankbiljetten gebruik gemaakt, noch in Nederland noch in het buitenland. Ontwerpcomputers zijn betrekkelijk nieuw op de markt en zijn tot nu toe vooral gebruikt in de reclamewereld. Een bekende ontwerpcomputer van Nederlandse makelij, de Aesthedes, is ontwikkeld en op de markt gebracht door het bedrijf Claessens Products te Hilversum, van oorsprong een reclamebureau. Uiteindelijk heeft Drupsteen gebruik gemaakt van drie verschillende ontwerpcomputers, waaronder de Aesthedes, die wij van drie verschillende bedrijven gehuurd hebben voor zoveel uren als nodig voor het ontwerp.

Hoewel de fase van het schetsontwerp vooral wordt beheerst door één persoon, de ontwerper, is het toch niet solistisch werk. Ook in deze fase al zijn er voortdurend de projectleider van de Bank en de design manager van de drukkerij bij aanwezig om meteen de ontwerper te kunnen wijzen op delen van het ontwerp die technisch niet te realiseren zijn of die niet voldoen aan het programma van eisen. Verder bedient de ontwerper de ontwerpcomputer niet zelf maar geeft hij opdrachten aan een computeroperator die ze vervolgens uitvoert op de machine. Het eindproduct van een ontwerpcomputer was in ons geval een serie kleurenfoto's van het computerscherm en een stapel tekeningen

vervaardigd op een plotter die werd bestuurd door de ontwerpcomputer.

De traditionele manier om tot een schetsontwerp te komen is dat de ontwerper met kleurpotlood, penseel, airbrush of wat hij ook maar prefereert, een ontwerp op papier maakt. Vaak gebeurde dat thuis. Oxenaar bijvoorbeeld maakte altijd schetsontwerpen met kleurpotlood, opgewerkt met Oostindische inkt. In het geval van Drupsteen is niet uitsluitend van een ontwerpcomputer gebruik gemaakt. Daarvoor zijn deze apparaten en hun software eigenlijk nog te nieuw, nog niet ver genoeg uitontwikkeld. Drupsteen heeft ook een paar voorschetsen gemaakt en de computerontwerpen verder gedetailleerd met airbrush en kleurpotlood.

Uiteindelijk ontstaat op welke manier dan ook een schetsontwerp op ware grootte van het gehele bankbiljet, inclusief het watermerk, waarvan de technici van de Bank, de papierfabriek en de drukkerij zeggen: ‘Zo kan het!’. En dan wordt dit schetsontwerp voorgelegd aan de directie van de Nederlandse Bank, die het laatste woord heeft. De kans dat de directie een technische tekortkoming vindt is heel klein, maar het kan zijn dat de directie het bijvoorbeeld niet eens is met de afbeelding, het thema van het schetsontwerp.

De fase van het schetsontwerp duurt meestal zoiets van twee maanden, maar in het geval van Drupsteen is het nog iets ingewikkelder gegaan. Ik vertelde u in het begin dat wij gestart zijn met zes ontwerpers. De directie vond het moeilijk uit deze zes reeds onmiddellijk tot één ontwerper te besluiten. Daarom hebben twee ontwerpers schetsontwerpen gemaakt. Uiteindelijk sprak het ontwerp van Drupsteen de directie het meeste aan omdat deze het meest vernieuwend was, zowel qua vormgeving als qua gebruikte techniek.

5 Drukproef

Na het schetsontwerp komt de drukproef. In deze fase wordt het schetsontwerp onderdeel voor onderdeel gerealiseerd in drukvormen, waarvan de drukproef zal worden gedrukt. Het getekende ontwerp voor het watermerk wordt omgezet in een rondzeef waarmee op de papiermachine een oplage proefpapier voor de drukproef wordt vervaardigd.

De rol van de ontwerper is in deze fase minder groot dan tijdens het schetsontwerp. Het karakter van het werk is meer ambachtelijk dan kunstzinnig. Alle ideeën van de ontwerper die hun weg hebben gevonden naar het schetsontwerp worden vertaald van de tweedimensionale schets naar een driedimensionale rondzeef voor het watermerk, een driedimensionale gravure in de drukplaat voor de plaatdruk en drukvormen voor de offsetdruk. Voor deze fase gebruiken wij al veel langer een grafische computer dan voor de ontwerpfase, namelijk al sinds eind jaren zestig. Verder spelen fotografische

technieken een grote rol. In de papierfabriek wordt het ontwerp voor het watermerk gemodelleerd in gips en uiteindelijk overgebracht in een rondzeef.

Regelmatig blijkt dan dat de oorspronkelijke ideeën van de ontwerper niet precies zo uitgevoerd kunnen worden als hij gedacht heeft. Dat komt natuurlijk vooral voor bij zeer originele ontwerpers, zoals Oxenaar vroeger en Drupsteen nu. Omgekeerd komt het ook regelmatig voor dat een van de betrokken technici een suggestie voor een verbetering heeft, die door de ontwerper wordt overgenomen.

In totaal zijn in de drukproeffase zo'n vijftien man gedurende negen maanden bezig. Het eindresultaat is een drukproef op ware grootte van het toekomstige bankbiljet in de juiste kleuren op echt bankpapier voorzien van een schaduwwatermerk. Deze drukproef wordt weer voorgelegd aan de directie van de Nederlandsche Bank ter goedkeuring. De president en de directeur-secretaris zetten vervolgens hun handtekening op de drukproef. De datum van goedkeuring van de drukproef is meestal de datum van de dag waarop deze plechtigheid plaatsvindt. In het geval van de *f25* / model 1989 hebben wij ons echter enige vrijheid veroorloofd. De goedkeuring volgde op 25 mei 1989 maar de datum op het biljet is 5 april 1989, precies 175 jaar na de uitgifte van het eerste biljet van *f25* in 1814, dat net als alle andere modellen uit de eerste serie 'Roodborstje' wordt genoemd.

6 Massaproductie

Onmiddellijk na goedkeuring van de drukproef wordt gestart met de massaproductie van de bankbiljetten bij de papierfabriek en de drukkerij. Na verloop van tijd, als voldoende bankbiljetten in de kluizen van de Bank zijn gearriveerd, kan dan worden gestart met de uitgifte. Tegelijk met de eerste uitgifte wordt een publiciteitscampagne gehouden om het publiek bekend te maken met het nieuwe bankbiljet. In het geval van de *f25* / model 1989 volgde de eerste uitgifte dus op 27 maart 1990.

7 De rol van ingenieurs

Omdat ik zelf ingenieur ben, wil ik graag nog apart een paar woorden besteden aan de rol van de techniek en technici in het gehele proces. Je zou kunnen stellen dat er een rolverdeling plaats vindt tussen enerzijds de technici en anderzijds de ontwerper. De technici zorgen ervoor dat de bankbiljetten moeilijk namaakbaar worden maar desalniettemin geproduceerd kunnen worden. De ontwerper zorgt ervoor dat het uiterlijk van de bankbiljetten aantrekkelijk is

en dat de bankbiljetten gemakkelijk gebruikt kunnen worden in het dagelijkse betalingsverkeer.

Het belangrijkste instrument van de technici is het programma van eisen. Voordat de eisen in het programma van eisen opgenomen kunnen worden, moeten zij kwantitatief geformuleerd zijn. Daartoe is natuurwetenschappelijk en technisch onderzoek nodig. De resultaten uit het onderzoek geven aan of nieuwe technieken toepasbaar zijn en zo ja, waar de grenzen van de mogelijkheden liggen. Als een onderzoek succesvol is, is de laatste stap van het onderzoek het formuleren van de eis zodat die opgenomen kan worden in het programma van eisen. Dit boekwerk wordt overhandigd aan de ontwerper en aan de technici van de papierfabriek en de drukkerij die de eisen realiseren via het schetsontwerp in de uiteindelijk drukproef. Dit is vaak niet eenvoudig door de beperkte ruimte die een bankbiljet nu eenmaal biedt. Soms lijken bepaalde eisen ook tegenstrijdig. Tijdens de ontwerpfase en de drukproeffase controleren de technici voortdurend of de vervaardigde drukvormen en het watermerk aan de gestelde eisen voldoen. De technici hebben dus het eerste en het laatste woord in het hele proces.

Ook de projectleiding ligt bij de ingenieurs van de Bank. De projectleider controleert behalve de kwaliteit ook de tijdplanning en de kosten. Aan het eind van het project schrijft hij een eindverslag waarin de realisatie wordt vergeleken met de diverse plannings. We streven ernaar binnen twee jaar het ontwerpen van een nieuw model af te ronden. Dat we er desalniettemin niet in slagen elke twee jaar een nieuw model in circulatie te brengen, ligt aan het langdurige besluitvormingsproces binnen de Bank en het moeizame overleg tussen Bank, drukkerij en papierfabriek, die elk hun eigen, gedeeltelijk tegenstrijdige, doelstellingen nastreven.

Een voorbeeld van een opmerkelijke technische vernieuwing, die helemaal gestuurd is door de ingenieurs van de Bank, is de streepcode. Het nieuwe biljet van *f*25 is het eerste bankbiljet ter wereld met een streepcode. Voor het zover was dat we de streepcode konden toepassen, is een lange tijd van nauwkeurige voorbereiding verstreken. In 1981 heb ik de eerste brief over dit onderwerp geschreven. In de verstreken negen jaar hebben we verschillende deelprojecten uitgevoerd: de keuze van de streepcode, het bestellen van de drukpersen, het bestellen van de zogenaamde nummerklokken waarvan gedrukt wordt, het ontwikkelen van de streepcodelezers en het technische ontwerp van het eerste model met de nieuwe streepcode. Dit project en alle andere projecten duren zo lang omdat zij zeer gedegen moeten zijn. De bankbiljetten moeten in één keer goed zijn. De biljetten mogen tijdens de looptijd niet veranderen. Er is geen weg terug. Mislukte projecten kunnen niet over worden gedaan

8 Echtheidskenmerken

In het laatste deel van deze lezing wilde ik enige aandacht besteden aan de echtheidskenmerken en de bestrijding van namaak. Ik zou niet graag willen dat u van deze bijeenkomst weggaat en dan nog geen nagemaakte biljetten zou kunnen herkennen.

De opzet is het ontwerp van bankbiljetten zo ingewikkeld te maken dat kwalitatief goede namaak van de bankbiljetten technisch erg ingewikkeld en financieel erg kostbaar wordt. Daartoe gebruiken we veel verschillende technieken die moeilijk toegankelijk zijn voor buitenstaanders. Wij hebben veel technici met allerlei achtergrond in dienst die alle toe te passen technieken beheersen. Maar de namaker die meestal alleen of in een klein groepje opereert, kan eenvoudigweg niet alle technieken beheersen. Bijvoorbeeld, er bestaat geen drukker die ook nog weet hoe je watermerkpapier moet maken. De meeste vaklui worden dan ook bij voorbaat al ontmoedigd een namaakpoging te ondernemen. De enkele drukker die wel doorgaat en bankbiljetten namaakt, slaagt daarom nooit op alle punten. Het is absoluut geen probleem nagemaakte biljetten van echte bankbiljetten te onderscheiden. Alleen, het publiek moet daarvoor enige kennis over de echte bankbiljetten tot zijn beschikking hebben. En hier zit wel een probleem. Hoe kan de Bank het publiek voorlichten zodanig dat het merendeel van de mensen over voldoende parate kennis beschikt om nagemaakte biljetten te herkennen.

Wij hebben ongeveer twintig echtheidskenmerken in elk bankbiljet ondergebracht maar het publiek hoeft ze niet alle twintig te kennen. In de praktijk blijkt dat drie echtheidskenmerken ruimschoots voldoende zijn om elk nagemaakt als zodanig te kunnen determineren. Om zeker te zijn en de mogelijkheid te bieden er eentje te vergeten, hebben wij de vier sterkste echtheidskenmerken eruit gelicht en deze worden in onze publiciteit steeds weer naar voren gebracht. Ik zal ze bij deze gelegenheid ook één voor één toelichten.

8.1 Het schaduwwatermerk

In de eerste plaats is er het schaduwwatermerk. Het schaduwwatermerk bestaat uit verdikkingen en verdunningen in het papier, die u kunt zien als u tegen het licht door het papier kijkt als donkere en lichte plekken. Het schaduwwatermerk wordt wel eens geïmiteerd in een nagemaakt biljet, maar het lijkt in de verste verte nooit op een echt schaduwwatermerk. Als u twijfelt, moet u naast het twijfelachtige biljet een ander bankbiljet houden. U ziet in één oogopslag het verschil. Misschien hebt u nog niet naar het schaduwwatermerk in het laatste model gekeken. Het is een roodborstje.

8.2 De doorzichtregisters

In de tweede plaats zijn er de zogenaamde doorzichtregisters. Deze registers maken gebruik van het feit dat de druk op de voor- en achterkant van een echt bankbiljet zeer goed op elkaar passen. In de *f*25 staan op de voorkant twee merkwaardige figuren in twee cirkels en op de achterkant staan ook twee van dergelijk figuren in twee cirkels. Als u weer door het biljet heen kijkt, ziet u dat de figuren op voor- en achterkant precies op elkaar passen. Tezamen vormen zij een tulp en een klaproos. Om het gemakkelijker te maken hebben we zowel naast het watermerk als naast de doorzichtregisters de namen van de voorstelling geplaatst: ‘roodborstje’ naast het watermerk en ‘tulp’ en ‘klaproos’ naast de doorzichtregisters.

8.3 Het plaatdrukrelief

In de derde plaats is er het reliëf in de plaatdruk. Plaatdruk is een weinig voorkomend drukproces dat een reliëf op het papier achterlaat. U kunt dit reliëf zeer goed voelen met uw vingers. In het laatste bankbiljet zijn de grote cijfers 25 in maximaal reliëf gedrukt. In nagemaakte biljetten ontbreekt het reliëf vrijwel geheel.

8.4 De microteksten

Ik kom aan het vierde echtheidskenmerk. Dit is te vinden op de achterkant waar middenboven een tekst in kleine lettertjes is gedrukt. Deze lettertjes zijn zo klein dat in de meeste reproducties de onderste regels onleesbaar worden. Als het biljet echt is, moet u dus ook de onderste, kleinste lettertjes nog kunnen lezen. Als u wat ouder wordt, zoals ik zelf, hebt u misschien een loep of een leesbril nodig. Maar bovendien hebben we de kleine lettertjes gebruikt voor een gebruiksaanwijzing van het bankbiljet. De tekst van de kleine lettertjes op de achterkant vermeldt waar u op moet letten om echt van vals te onderscheiden. Wat ik u op dit moment vertel, kunt u later dus nog eens teruglezen op onze bankbiljetten. Naar mijn idee is dit wel het maximale wat we kunnen doen om het publiek voor te lichten. Het nieuwe bankbiljet van *f*25 is het eerste ter wereld met een dergelijke gebruiksaanwijzing. Ik verwacht zeker dat andere landen ons voorbeeld zullen volgen en dat binnen afzienbare tijd meer bankbiljetten van een gebruiksaanwijzing voorzien zullen worden.

8.5 De kassierskenmerken

Tenslotte moet ik u, als ondernemers, nog melden dat we ook echtheidskenmerken hebben opgenomen waarvoor een speciaal toestel nodig is. De vezeltjes die geel oplichten onder ultraviolet licht zijn wel het bekendst. Verder staat op de achterkant een vis die alleen goed zichtbaar is in rood licht. Op de voorkant staan nog kleinere lettertjes dan op de achterkant, die echt alleen met behulp van een sterk vergrootglas zijn te lezen. Als laatste rangschikken we onder deze bijzondere kenmerken ook de afmetingen, die u alleen kunt controleren met een liniaal. Deze vier kenmerken zijn niet geschikt voor het algemene publiek maar meer bedoeld voor winkeliers en kassiers, mensen die professioneel zeer veel met bankbiljetten omgaan.

Met deze bespreking van de echtheidskenmerken wilde ik besluiten. Ik dank u wel.

Noot

Lezing gegeven op uitnodiging van de directie van de Rabobank ‘Halfweg-Zwanenburg’ op 3 september 1990. Deze digitale versie werd samengesteld in oktober 2006 en volgt, behoudens enkele kleine veranderingen, de originele tekst.

Dr. ir. Peter Koeze was in 1990 directie-adviseur van De Nederlandsche Bank te Amsterdam en is in 2004 gepensioneerd.

E-mail: p.koeze@pkoeze.nl

Lijst van publicaties: <http://www.pkoeze.nl/ListOfPublications.pdf>

Curriculum vitae: <http://www.pkoeze.nl/CurriculumVitae.pdf>

De Nederlandsche Bank N.V.

Postbus 98

1000 AB Amsterdam

Website: <http://www.dnb.nl/>